

Spis treści

Część pierwsza

Natura człowieka 22

Zdobywanie wiedzy 42

Natura świata 64

Przeznaczenie 86

Historia Chin 106

Część druga

Słynne passusy z klasycznych powieści 138

Fragmenty słynnych poezji, pieśni i esejów 158

Przysłowia i powiedzenia ludowe 178

Słowa godne zapamiętania 198

Alfabetyczny indeks sentencji 219

Indeks polskich przekładów sentencji 223

Indeks fotografii i reprodukcji malarstwa 228

Indeks map i ramek informacyjnych 229

O chińskim systemie datowania historycznego 230

Chronologia chińskich okresów historycznych 232

Polskie przekłady utworów źródłowych 234

Przedmowa

Lapidarność sentencji, aforyzmów, przysłów wreszcie – służy ich mocy uogólnienia, sprawia, że dają się odnieść do powtarzalnych i przez to ważnych dla człowieka sytuacji, że pomagają w zrozumieniu świata, że wreszcie umożliwiają refleksję, która pozwala i na cieszenie się życiem, i na znoszenie przeciwności losu.

Sentencje i aforyzmy są jednocześnie nośnikami kultury, tej często bardzo specyficznej, związanej z głębokimi społecznymi identyfikacjami. Rozpoznawanie w ich lapidarnej formie całych procesów historycznych, postaci, zdarzeń, sytuacji, dzieł literackich także – daje poczucie tożsamości.

Jest wiele aforyzmów wspólnych wszystkim ludziom albo przynajmniej takich, które można odnieść swobodnie do całego naszego gatunku. Wiele z nich jednak może dość nieszczęśliwie przypominać banały. Nawet te najatrakcyjniejsze, bo paradoksalne, wydają się głębokie do pewnego czasu. Albo inaczej: wtedy, gdy potrafimy je wyposażać w jakieś precyzujące odniesienia i wyobrażenia.

Aforyzmy i sentencje funkcjonujące w krajach dla nas odległych mogą być egzotyczne ze względu na dziwność myśli – tę jednak zazwyczaj umiemy opanować; albo ze względu na oryginalność formy. To, że kultury nie zawsze chętnie dzielą się swoimi metaforami, że nie zawsze odwołują się do tych samych toposów – jest ich przywilejem, a dla nas sposobnością do zyskania nowego sposobu postrzegania, a może nawet i myślenia.

Jerzy Bralczyk